

Sekce č. 1: Mediace v kontextu práva a společnosti

vedoucí sekce: JUDr. Miluše Hrnčířiková, Ph.D., Mgr. Pavel Punčochář

Mediácia a advokácia – príklady dobrej praxe – JUDr. Beata Swanová (Asociácia mediátorov Slovenska)

Příspěvek byl zaměřen na zkoumání výhod účasti advokáta při provádění mediace, na vymezení jeho role a limitů. Byly představeny mýta a fakta o účasti advokáta v mediaci, např. že advokáti se z povahy výkonu svého povolání chtějí primárně soudit a že při řešení sporu je vždy potřeba mediátora, ačkoliv advokáti jsou ochotni se dohodnout sami. Na vhodných příkladech z praxe byly tyto mýty zpochybněny. Autorka došla k závěru, že účast advokáta v mediaci nemusí být komplikací, pokud zná pravidla mediace, klienti si to přejí a přináší jim to vnitřní uklidnění.

Súčasná možnosť aktívnej mediačnej praxe na Slovensku – JUDr. Dana Baliová (Mediačná kancelária Nitra)

Příspěvek se zabýval postavením mediace a mediátorů ve společnosti. Poukázal na to, že výkon mediace je na jednu stranu vnímán jako poskytnutí pomoci, zároveň se jedná o způsob podnikání. Z těchto důvodů je nutné, aby bylo dbáno o dobré jméno mediace, k čemuž by mělo přispět i pravidelné vzdělávání mediátorů a vhodné PR. Mediace by měla být rozšířena do všech oblastí lidského života jako vhodná alternativa ke klasickému řešení sporů.

Soudcovská mediace – Mgr. Drahomíra Němcová (PF UP Olomouc)

Příspěvek se zabýval tzv. soudcovskou mediací z pohledu německého práva, když detailně představil institut Richtermediation (Güterichterverfahren). Tato mediace probíhá během sporného řízení, kdy je případ postoupen jinému soudci, který provede mediaci, přičemž může poskytovat i právní rady. Autorka poukázala na to, že z hlediska českého procesního práva a úpravy možnosti smíru v českém civilním procesu by zatím přijetí obdobné úpravy nebylo vhodné/možné.

Povaha mediační doložky a důsledky jejího porušení – JUDr. Miluše Hrnčířiková, Ph.D. (PF UP Olomouc)

Příspěvek poukázal na spornou povahu mediační doložky, která se stále častěji objevuje v obchodněprávních smlouvách. Byly představeny různé koncepce, které upřednostňují procesní povahu mediační doložky, její hmotněprávní povahu či se přiklání k povaze smíšené. Následně byly rozebrány právní důsledky situace, kdy jedna ze stran přes existenci mediační doložky odmítne učinit pokus o mediaci a rovnou podá žalobu u soudu či se obrátí na rozhodce. Autorka nakonec došla k závěru, že bez ohledu na to, jakou povahu bude mediační doložka mít, vždy existují právní nástroje, které umožní takové porušení postihnout. Rozhodujícím faktorem stále zůstává, zda se společnost rozhodne tyto nástroje využít.

Mediace ve veřejné správě – Mgr. Tereza Chadimová (PF UP Olomouc)

Autorka se ve svém příspěvku zaměřila na možnosti využití mediace ve veřejné správě, přičemž provedla podrobnou analýzu současné právní úpravy a poukázala na konkrétní oblasti, kde by za současného stavu bylo možné mediaci využít. Analyzovala jak spory mezi správními orgány navzájem, tak spory mezi orgánem veřejné správy a klientem, přičemž význam mediace ve veřejné správě opřela mimo jiné o zásadu smírného odstraňování sporů a nutnost umožnit občanům participovat na rozhodování veřejné správy. V závěru příspěvku byly vytyčeny další oblasti využití mediace a možnosti institucionalizace mediace v této specifické právní oblasti.

Zdroje a zvláštnosti interkulturní rodinné mediace – Mgr. Robin Brzobohatý (PF MU Brno)

V příspěvku byla nejprve definována interkulturní, mezinárodní a přeshraniční rodinná mediace. Následně byly představeny specifické konfliktní faktory (mezi které patří faktory kulturní, právní, jazykové či administrativní) a zakotvení rodinné mediace v současné mezinárodní a unijní úpravě. Bylo poukázáno na to, že interkulturní rodinná mediace vykazuje řadu specifík v porovnání s mediací bez cizího prvku. Proto by byla vhodná určitá forma specializace. Zároveň byla diskutována možnost zvláštního vzdělávání - specializace mediátorů v této oblasti.

Z přednesených příspěvků je možné dojít k závěrům:

- Dochází k rozvoji mediace v dalších právních i společenských oblastech.
- Neexistuje jednotné právní zakotvení mediace (ani z hlediska právně teoretického), což poskytuje velký potenciál a výzvu pro právní teorii i praxi.
- Je vhodné další specializační vzdělávání právníků a mediátorů pro řešení sporů mediací v jednotlivých právních oblastech, což by mohlo vést k rozvoji mediace v těchto oblastech.